

Innhold

Forord	7
Innledning	9
Høymiddelalderens historie.....	10
Kildene.....	14
Høymiddelalderen som periode.....	16
Lokale, universelle og nasjonale fellesskap	21
<i>Del 1</i>	
Gården, bygda, høvdingen	25
Befolkningsvekst og økt sosial lagdeling.....	26
Utnytte alle naturens ressurser.....	31
Et nettverkssamfunn.....	36
Et «gruoppvekkende eksempel på ættehevn».....	39
Fest og politikk	45
Tinget, leidangen og konfliktløsning.....	51
Byene - børs og katedral	55
Lokal velferd	60
<i>Del 2</i>	
Det universelle trosfellesskapet	65
Den tidlige kristendommen	66
Etableringen av et norsk erkesete.....	73
Hellig-Olavs by og mann.....	76
Klostre og lærdomskultur.....	79
Et hierarkisk verdensbilde	82
«De bærer bønnene våre fram for Gud».....	84
Det syndige, men gode menneske	87

INNHOLD

Fra vugge til grav – og så videre	90
Ekteskapet	93
Frelse og velferd	94
<i>Del 3</i>	
Det norske kongeriket	99
Borgerkrigene: hva og hvorfor?	101
Stabiliserende konflikter	104
«Kongen viser fram Guds egen høyhet».....	108
Sentrums og periferi.....	112
Den høiviske kulturen	120
Ideal og virkelighet	124
I det danske kraftfeltet	127
Skandinaviske nettverk.....	130
Dynastiske tilfeldigheter	138
Avslutning	143
En hest til besvær.....	145
Hva forandret seg – og hva ikke?	148
Sluttnoter	155
Litteraturliste	163
Stikkordregister	175
Tidslinje	180